

NÆM 2009:133

SEAS-NVE

Krængebjerg og Syvhøje

Forundersøgelse II

NÆM2009-133 Krængebjerg og Syvhøje, Hyllinge sogn, Øster Flakkebjerg herred, tidl. Sorø amt.
Sted nr. 04.05.08.

NÆM 2009:133 Syvhøje. Fodby Sogn, Øster Flakkebjerg Herred, tidl. Sorø Amt.

Arkæologisk overvågning i forbindelse med SEAS-NVE's kabellægning igennem kulturarvsareal med adskillige gravhøje (040501-38). Af stud.mag. Pernille Sloth.

Abstract

I forbindelse med kabellægning af 10kV kabler igennem et kulturarvsareal med adskillige gravhøje (040501-38) overvågede Næstved Museum gravearbejdet.

Der blev under overvågningen registreret enkelte kulturspor i form af gruber og kogegruber.

Undersøgelsens forhistorie

Vedr. kabellægning over en strækning på i alt ca. 50 km i Næstved Kommune, blev foretaget en arkivalisk kontrol og det blev besluttet at overvåge udvalgte strækninger. Herunder ledningsarbejdet igennem et kulturarvsareal for adskillige gravhøje syd for Bistrup (040501-38). På strækningen her passerer ledningsarbejdet tæt forbi og delvist indenfor beskyttelseszonen ved højrrækken Syvhøje, som består af 6 fredede og velbevarede gravhøje med flere overpløjede høje imellem (040509 sb. 4-10).

Ligeledes løber kabeltracéet tæt forbi en langhøj fra tragtbægerkultur med mulig genbenyttelse og udbygning af gravhøj i Bronzealder (040509-19).

De nævnte høje er del af en højrrække som kan følges mod øst og syd ind i Saltø og Borgnakke Skov. Højene fordeler sig på begge sider af Saltø Å og især på den østlige side af Saltø Å følger højene nøje åens forløb, hvilket antyder, at gravhøjene også har fungeret som territoriemarkeringer. Endelig må de bopladser, som har givet anledning til gravhøjene, søges indenfor arealet.

Administrative data

Administrativ korrespondance: se museets sag NÆM 2009:133

11/6-2009: Næstved Museum afholder møde vedr. den kommende kabellægning af 10kV kabler i Næstved Kommune.

16/6-2009: Museet afleverer resultaterne af arkivalisk kontrol foretaget på baggrund af udleverede kort over tracéerne af 16/12-2008 til SEAS-NVE samt Næstved Kommune, Natur og Vand.

10/9 2009: Overvågningen af gravning af kabeltracé igennem kulturarvsarealet syd for Bistrup påbegyndes kl. 7.30 og slutter kl. 17.00.

Ansvarlig leder: Museumsinspektør Birgitte Borby Hansen.

Undersøgelsen foretaget af Næstved Museum og bekostet af Næstved Museum.

Entreprenør GI Entreprisen havde entreprisen for kabellægningen i området.
Kontaktperson var Michael Rasmussen - Carl Bro, SEAS-NVE.

Topografi, terræn og undergrund

Terrænet i den berørte del af kulturarvsarealet er præget af et bakkedrag orienteret sydvest-nordøst, der på det højeste sted er ca. 16 m.o.h.. Højt på den sydøstvendte skråning af dette bakkedrag ligger højrrækken Syvhøje og længere mod nordøst på bakkedraget ligger yderligere nogle gravhøje, bl.a. en langhøj fra Tragtbægerkultur genbenyttet i Bronzealder. Videre mod øst falder terrænet ned mod Saltø Å.

Tracéet løber fra det forholdsvis lavtliggende og flade område ved Skælskørvej i syd op mod Syvhøje. Her følger tracéet højrrækkens sydøstlige side og når nord for Syvhøje op på toppen af bakkedraget, hvor tracéet følger højdedraget mod nordøst, hvorefter det drejer mod nordvest fortsætter nedefter på højdedragets nordlige side.

Muldlaget varierer på strækningen fra 35 cm til 60 cm's tykkelse.

Undergrunden udgøres af gråbrunt til rødbrunt ler skiftende til leret sand nær toppen af bakkedraget. Enkelte steder forekommer lommer af grus og småsten.

Målesystem

Der blev ikke udlagt målesystem.

Øvrige data

Vejret på overvågningsdagen var let overskyet med perioder med sol.

Udgravningsmetode

Gravearbejdet blev foretaget af en 22 tons gravemaskine på bælder med 30 cm bred skovl. Tracéet blev gravet i en dybde på ca. 1 m og var ca. 30 cm bredt i bunden og i toppen lidt bredere, ca. 50 cm.

Overvågningen startede ved Skælskørvej nær Syvhøjgård, hvorfra kabelrenden blev trukket mod nord. Kabellægningen foregik kontinuerligt, således at kablerne blev lagt ned umiddelbart efter tracéet blev frilagt, hvorefter det hurtigt tildækkedes igen. Hvor der blev observeret fyldskifter (anlæg), blev der i god afstand afmærket med spray på jorden, således at kabelrenden kunne tildækkes de steder, hvor der ikke var fyldskifter at spore, mens fyldskifterne i tracéprofilerne kunne få lov til at stå åbne med henblik på udvidet undersøgelse og registrering.

Ingen af fyldskifterne blev opmålt eller tegnet under overvågningen.

Ledningsarbejdet blev fulgt over en dag til det passerede ud på den nordlige side af kulturarealet. I alt blev gravearbejdet fulgt over knap 1500 m.

Undersøgelsens resultater

Der blev observeret fyldskifter fire steder i tracéprofilerne. Disse lå separat med mere end 100 m imellem. Fyldskifterne havde alle karakter af gruber, to med ildskørnede sten var formodentlig koge-gruber.

Ingen fund blev hjemtaget.

Fremtidigt arbejde på stedet

Kabeltracéet trak et smalt bælte igennem kulturarvsarealet og kun få kulturspor blev observeret. Dog må kulturarvsarealet i sagens natur betragtes som værende et arkæologisk følsomt område, der for fremtiden bør skånes af hensyn til stedets værdifulde både synlige og skjulte fortidsminder.

Fotoliste

Film	Billede	Motiv	Anlæg	Fund	Filmltype	Dato	Fotograf
0	3	Arbejdsfoto, gravemaskine og gravhøje			Digital	10-09- 2009	Pernille Sloth
0	4	Arbejdsfoto, gravemaskine og gravhøje			Digital	10-09- 2009	Pernille Sloth
0	5	Arbejdsfoto, gravemaskine og gravhøje			Digital	10-09- 2009	Pernille Sloth